

□

Ekebyskolans fritidshem, Vallentunas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Fritidshem

Läsår

2014/2015

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Fritidshem

Ansvariga för planen

Christer Pers och Christina Larsson

Vår vision

Fritidshemmet skall vara en miljö fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Planen gäller från

2015-02-27

Planen gäller till

2015-09-30

Läsår

2014/2015

Elevernas delaktighet

På de fritidsråd som äger rum avdelningsvis diskuteras t.ex. otrygga platser och obehagliga situationer på fritidshemmet. En enkät genomförs centralt om elevernas upplevelse av fritidshemmets arbetsmiljö. Resultaten ligger till grund för kommande läsårs insatser och åtgärder. Eleverna har då möjlighet att påverka likabehandlingsplanens utformning.

Vårdnadshavarnas delaktighet

En enkät genomförs centralt om vårdnadshavarnas upplevelser av fritidshemmets verksamhet. Resultaten beaktas för kommande läsårs insatser och åtgärder. Likabehandlingsplanen tillgängliggörs på fritidshemmets webbaserade informationsportal. Vårdnadshavare har därigenom möjlighet att påverka likabehandlingsplanens utformning.

Personalens delaktighet

I början av höstterminen diskuteras likabehandlingsarbetet som ligger till grund för planens utformning.

Förankring av planen

Den färdiga planen läggs ut på skolans hemsida.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen togs upp i skolans grupp mot mobbning, i skolans ledningsgrupp samt i elevhälsoteamet.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Skolledning, elevhälsoteam och gruppen mot mobbning.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Samtliga åtgärder gav önskat resultat.

Årets plan ska utvärderas senast

2015-06-12

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Den nya planen skall diskuteras på fritidshemsråd, på fritidshemmets arbetslagsmöten och i skolans ledningsgrupp.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Christer Pers

Främjande insatser

Namn

Att främja likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Skapa förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.

Insats

Pedagogerna är förebilder genom att visa exempel på att kunna delta i alla aktiviteter oberoende av könstillhörighet.

Att medvetandegöra för pedagogerna hur deras föreställningar kring vad som anses vara manligt/kvinnligt påverkar deras bemötande av eleverna på ett omedvetet sätt.

Ansvarig

Christer Pers

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Enkäter, samtal enskilt och i grupp.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har deltagit i en kartläggningsenkät samt deltagit i diskussioner och samtal i grupp och enskilt.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Diskussion i samband med kompetensutvecklingsdagarna där all personal deltar.

Resultat och analys

På baksidan av byggnaden känner eleverna sig ibland otrygg. I matsalsbyggnaden möter man ibland äldre elever. På fotbollsplanen blir det ibland bråk mellan elever.

Förebyggande åtgärder

Namn

Motverka elevernas känsla av otrygghet på nämnda platser.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

Att eleverna skall känna sig trygga när de vistas i fritidshemmet.

Åtgärd

Att personalen sprider ut sig och är synlig där eleverna vistas.

Att personalen deltar i elevernas aktiviteter.

Motivera åtgärd

I kartläggningen framkommer att vissa elever känner sig otrygga på en del platser i utomhusmiljön. Om pedagogerna är synliga på dessa platser ökar elevernas känsla av trygghet. Att pedagogerna deltar i elevernas aktiviteter gör att ökar också tryggheten.

Ansvarig

Christer Pers

Datum när det ska vara klart

2015-06-10

Rutiner för akuta situationer

Policy

Ekebyskolans fritidshem ska vara en miljö fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna vistas bland eleverna och har uppsikt över dolda utrymmen. Eleverna uppmuntras att berätta om de upplever eller uppmärksammar trakasserier eller kränkande behandling. Pedagogerna har även västar på sig under utomhusvistelse för att synas och skapa trygghet.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Följande personer ingår i gruppen mot mobbning: Gerd Hansson e-post: gerd.hansson@allentuna.se Daniel Holm e-post: daniel.holm@vallentuna.se Anne Dahlin e-post: anne.dahlin@allentuna.se Johanna Ekwall e-post: johanna.ekwall@allentuna.se Kent Rönnberg e-post: kent.ronnberg@vallentuna.se Christer Pers e-post: christer.pers@vallentuna.se Helena Schaerström e-post: helena.schaerstom@vallentuna.se

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Personal som får vetskap om att kränkning/trakasserier pågår meddelar den utsatte elevens ansvarige pedagog. Pedagogen för samtal med den utsatta eleven om situationen. Respektive vårdnadshavare informeras av pedagogen. Avsedd blankett används för dokumentation och lämnas till ansvarig för gruppen mot mobbning, kurator eller arbetslagsledare. Ärendet meddelas rektor omgående. Om kränkningen eller trakasserier inte upphör anmäls ärendet till skolans grupp mot mobbning. Ansvarig för gruppen sammankallar utan dröjsmål. Ärendet kartläggs utifrån information från pedagogerna. En handlingsplan upprättas för samtal med inblandade elever och information till vårdnadshavare. Vårdnadshavare hålls underrättade av den från gruppen mot mobbning utseddes kontaktperson. Om kränkning/trakasserier trots detta inte upphör tar rektor över ärendet för vidare åtgärd.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Personal som får vetskap om att kränkning/trakasserier pågår meddelar den utsatte elevens ansvarige pedagog. Pedagogen för samtal med den utsatte eleven om situationen. Närmaste chef för samtal med den kränkande personalen om situationen. Vårdnadshavare till den utsatte eleven informeras av ansvarig pedagog. Avsedd blankett används för dokumentation och lämnas till närmaste chef. Ärendet meddelas rektor omedelbart. En intern utredning görs som ligger till grund för eventuell åtgärd. Dokumentation sker fortlöpande under ärendets gång och läggs i personalakt. Kopia skickas till barn- och ungdomsförvaltningen.

Rutiner för uppföljning

Efter en vecka har man ett uppföljande samtal med den utsatte och den kränkande. Ansvarig: pedagog/närmaste chef

Rutiner för dokumentation

Avsedd blankett används för dokumentation, diarieförs på skolan och läggs i elev/personal akt. Kopia skickas till registrator på BUF. Ansvarig: pedagog/närmaste chef

Ansvarsförhållande

Pedagog/närmaste chef, ansvarig för gruppen mot mobbning, rektor.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förtöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkurator på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkurator ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]